

Vraag en antwoord informatiebijeenkomst Well

17 november 2021, via een livestream op YouTube

In dit document leest u de vragen die gesteld zijn tijdens de informatieavond op 17 november. De antwoorden zijn gedeeltelijk op de avond gegeven, en deels naderhand aangevuld. De vragen met betrekking op het hoogwater van juli 2021 bespreken we eerst, gevolgd door de vragen met betrekking tot de gebiedsgerichte aanpak. Voor verdere vragen of opmerkingen kunt u contact opnemen met het omgevingsteam Well via dijkversterking@waterschaplimburg.nl en of 088 – 88 90 100.

Vragen over het hoogwater in juli 2021

Vraag 1: De Elsterendijk bleek tijdens het hoogwater een kritische plek. De dijk was flink verzadigd, en er was versterking aangebracht met big bags. Had die versterking niet beter kunnen blijven liggen en is de veiligheid wel op orde voor het hoogwaterseizoen?

Antwoord: Tijdelijke versterkingsmaatregelen worden altijd opgeruimd, om middelen gericht in te kunnen zetten. Bij de Elsterendijk was bovendien een mix van middelen ingezet, waarvan een deel niet kon blijven liggen. De Elsterendijk is inderdaad een bekende zwakke plek. Deze staat opgenomen in het noodplan met een geautomatiseerd draaiboek. Bij een hoogwater met vergelijkbare waterstanden zullen dus ook daar weer maatregelen worden getroffen. Dat zal dus niet bij alle hoogwaters het geval zijn – de waterstanden moeten daar aanleiding toe geven. Er is nu geen directe ingreep nodig, omdat de kering aan de norm van 1:50 overschrijdingskans voldoet. Maar de kering heeft zeker onze aandacht. De maatregelen die we nemen tijdens een hoogwater blijven mensenwerk. Daarom pleit de beheerorganisatie ook voor minder demontabele keringen, en daarmee minder handwerk.

Vraag 2: Wat is de rol geweest tijdens het hoogwater van objecten die Rijkswaterstaat beheert, zoals de stuw van Sambeek en het gebied de Baend?

Antwoord: De situatie ter plaatse van de stuw (vaak “sluis” genoemd) van Sambeek is nog niet helder. Die onderzoekt Rijkswaterstaat, en daar hopen we eind dit jaar meer inzicht in te hebben, zodat het in de evaluatie begin 2022 behandeld kan worden. Wat betreft de Baend geldt dat begroeiing in de Maas bij dit hoogwater in de zomer inderdaad een negatieve rol heeft gespeeld. De Baend is echter ook een gebied met natuurwaarden, waar vaker maaien nadelig is. In [onderzoek door Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer naar de Grensmaas](#) is geconcludeerd dat het qua hinder nu is meegevallen, maar er desalniettemin kritisch naar gekeken moet worden.

Vraag 3: Heeft het waterschap ook aandacht voor de invloed van de flessenhalzen van Oeffelt en de Lob van Gennep op Well?

Antwoord: Ja. Bij de Lob van Gennep wordt een project uitgevoerd om de flessenhals te verbeteren, maar dat heeft geen invloed op Well. Er wordt een buffer gerealiseerd (water wordt “geparkeerd”). Waterbuffers hebben altijd alleen stroomafwaarts effect op de waterstand. Oeffelt heeft als doorstroomlocatie wel bovenstrooms effect, en zorgt voor extra afvoer. Waterschap Aa en Maas werkt ook aan plannen om waterberging mogelijk te maken. Met de effecten van dit soort projecten wordt al rekening gehouden in de dijkhoogtes van Well.

Vraag 4: Gaat de planning van het project versnellen n.a.v. het hoogwater? En heeft het hoogwater invloed op al gemaakte keuzes vastgelegd in het Voorkeursalternatief (VKA)?

Antwoord: Het hoogwater heeft geen invloed op de keuzes in het VKA, want deze zijn goed en robuust. Zoals wellicht bekend wordt het VKA wel nog op een aantal locaties aangescherpt ten aanzien van tracé en type kering, dat wordt in [deze presentatie](#) uitgelegd. Het VKA zorgt voor een goede bijdrage aan waterstandsverlaging op plaatsen stroomopwaarts. Het hoogwater van juli heeft dit belang onderstreept. Wat betreft de planning geldt dat we het proces zorgvuldig en met betrokkenheid van alle belanghebbenden willen doen, en we daarvoor al op volle snelheid lopen. Ook zijn er vaste doorlooptijden van bijvoorbeeld bezwaar- en beroepsmogelijkheden. Zoals we het nu voorzien, ronden we de planuitwerkingsfase in 2025 af.

Vraag 5: We hebben te maken gehad met vijf instanties tijdens het hoogwater: de gemeente, waterschap, Rijkswaterstaat, veiligheidsregio en provincie. Kunnen de lijstjes niet korter?

We nodigen u graag uit deze vraag te stellen tijdens de bijeenkomst om de aanpak van het hoogwater te evalueren, die gemeente Bergen met bijdrage van het waterschap begin 2022 organiseert.

Vraag 6: Stroomopwaarts waren er niet zoveel problemen tijdens het hoogwater, dus is het wel nodig om de waterstandsverlaging van Well te realiseren?

Antwoord: Jazeker. We hebben veel geluk gehad met de omstandigheden: er was geen wind, het was zomer dus materieel kon snel verplaatst worden, bijvoorbeeld om coupures dicht te zetten. Ook was dit een korte piek, maar wat als die langer had aangehouden? Stroomopwaarts, bijvoorbeeld bij Arcen, was het zeer spannend. In de toekomst zullen de omstandigheden alleen maar uitdagender worden, bijvoorbeeld door klimaatverandering. Daar moeten we ons op voorbereiden, ook met een wettelijke verplichting. Daarvoor is de groene rivier nodig.

Vraag 7: De groene rivier is bij hoogwater meestal nat, dus lijkt een bufferfunctie te hebben. Waarom was de groene rivier deze keer niet onder water komen te staan?

Antwoord: De groene rivier heeft momenteel geen bufferfunctie, en ook in de plannen gaat het niet als buffer maar als doorstroomlocatie werken. Wel wordt het gebied tijdens een hoogwater normaal gesproken vaak nat vanwege hogere stand van het grondwater. In de zomer staat dat vaak lager dan in de winter. Dat kan hier ook de verklaring zijn geweest.

Vragen over de gebiedsgerichte aanpak en groene rivier

Vraag 8: De livestream liep vast. Komt de powerpoint-presentatie naderhand beschikbaar?

Antwoord: Er waren problemen met de internetverbinding. Zowel de powerpoint-presentatie als de opname van de livestream is via [de website](#) beschikbaar.

Vraag 9: Wanneer komt er een specifiek ontwerp voor de groene rivier?

Antwoord: Dat volgt in de volgende fase van de planuitwerking. De overheden moeten het eerst eens worden over de grote lijnen wat betreft de ligging van de kering, de beekloop, de rivierkundige werking en de locatie van beplanting en natuur-inclusieve landbouw. Er moeten in de eerste plaats keringen komen die Well beschermen tegen hoogwater voor de komende decennia. Daarnaast is een goede doorstroming van de groene rivier belangrijk om waterstandsverlaging te behalen. Gemeente en provincie kijken vervolgens naar de ruimtelijke inpassing: welke kwaliteit willen we terug brengen in het gebied? Een belangrijk uitgangspunt daarbij is dat het een integraal plan moet zijn, waarmee verrommeling van het landschap voorkomen wordt en dat goed te beheren is.

Vraag 10: Wanneer kunnen bewoners meedenken over de inrichting van de groene rivier?

Antwoord: Dat kan in de volgende fase van de planuitwerking, wanneer het ontwerp in grote lijnen is vastgesteld, zoals bij vraag 9 besproken. Bewoners die in de tussentijd vast graag iets kwijt willen, worden van harte uitgenodigd contact op te nemen met het omgevingsteam via dijkversterking@waterschaplimburg.nl en of 088 – 88 90 100.

Vraag 11: Hoeveel waterstandsdeling zal de groene rivier realiseren, en hebben we te maken met een taakstelling of een inspanningsverplichting vanuit Rijkswaterstaat?

Antwoord: Alle partijen hebben een gezamenlijke opgave om een robuust riviersysteem te maken. Er is geen sprake van een taakstelling, maar we hebben wel een inspanningsverplichting. Daarbij gaat het om het behoud van zoveel mogelijk vierkante meters voor de rivier, en verlaging van de waterstand in centimeters. Voor de waterstandsdeling is het openstellen van de onderdoorgang onder de N270 cruciaal: zonder onderdoorgang win je winterbed, maar haal je geen waterstandsdeling. Met een opening onder de onderdoorgang wordt een daling van ongeveer 11 cm behaald. Aanvullende maatregelen zoals het verlagen van wegen en het maaiveld zouden daar enkele centimeters aan toevoegen. Voor het Rijk is de onderdoorgang dan ook cruciaal om te realiseren en daar stellen zij op termijn financiering voor beschikbaar.

Vraag 12: Hoe lang blijft de financiering vanuit het Rijk beschikbaar, en is het wel zeker dat de onderdoorgang gerealiseerd zal kunnen worden?

Antwoord: De dijkversterking en groene rivier zijn door de minister met elkaar gecombineerd. Dit is vastgelegd in het Bestuurlijk Overleg MIRT van 20 en 21 november 2019. Daarin is ook de financiering geborgd voor de onderdoorgang op termijn en een kleinere dijkkring bij Elsteren. Wij gaan er vanuit dat de minister die toezegging na zal komen. In bestuurlijke overleggen wordt momenteel gesproken over de mogelijkheid om de onderdoorgang direct te realiseren in plaats van op termijn. Het Rijk kijkt altijd kritisch naar de verhouding tussen kosten en rivierkundige opbrengst.

Vraag 13: Wat is nu het beeld bij het gedeelte tussen Maaspark Well, Elsteren en de Kasteellaan? Dat is momenteel een open stuk: blijft dat zo of wordt het zoals de Baend?

Antwoord: Dat is nu nog niet zeker, maar beplanting in de groene rivier is zeer nadelig voor de rivierkundige werking. Het is dus zeer onwaarschijnlijk dat er beplanting zoals in de Baend zal komen. In de landschapsvisie van de gemeente wordt hier een beeld van een open en toegankelijk landschap geschetst, met Maasheggen en natuur-inclusieve landbouw.

Vraag 14: Wat zijn de plannen bij het kasteel: behoudt dat een vrije ligging of wordt die ingepakt door een dijk?

Antwoord: We zoeken naar veiligheidsmaatregelen die passen bij het de erfgoedwaarden en het karakter van de waterburcht. De huidige gebruiker en eigenaar van het kasteel (Emerson College) wil niet weggestopt worden achter een dijk, maar wel dat veiligheid en evacuatie van studenten geborgd is. Een vrije ligging van het kasteel is ook vanuit de landschapswaarde en rivierkundige werking van de groene rivier belangrijk. Een dijk om het kasteel heen zou volgens de huidige inzichten de waterstandsdaling van de groene rivier voor een groot deel teniet doen.

Vraag 15: Worden er stroomafwaarts geen problemen ondervonden als gevolg van de groene rivier?

Antwoord: Op de plek waar de groene rivier aansluit op de Maas ontstaat inderdaad een piek qua waterafvoer, omdat daar twee stromen samenkomen. Dat kan opstuwings veroorzaken. In dit geval gebeurt dat in het rivierverruimingsproject Maaspark Well, en voorzien we enkel een zeer kleine piek.

Vraag 16: Is al duidelijk of het rioolwaterzuiveringsgemaal van het Waterschapsbedrijf Limburg bij de Nicolaasstraat buitendijks komt?

Antwoord: in het voorkeursalternatief is voorzien dat de kering op die locatie naar het noorden verschuift, dichter richting de woningen. Samen met het waterschapsbedrijf is afgelopen tijd onderzocht of het gemaal verplaatst moet worden of beter op locatie bescherming tegen hoogwater kan krijgen. Het lijkt dat laatste te worden, omdat verplaatsing heel ingrijpend zou zijn.

Vraag 17: De Baend is een mooi natuurgebied; zijn jullie voornemens dat helemaal te maaien?

Antwoord: Nee. De natuur- en recreatiewaarden worden gerespecteerd en er wordt zorgvuldig mee omgegaan. Binnen dat kader kan de doorstroom wel verbeterd worden, bijvoorbeeld door de hoge kleidelen te verlagen.

Vraag 18: Zijn de definitieve dijkhoogtes al bekend?

Antwoord: Nee, de dijkhoogtes worden in de tweede fase van de planuitwerking bepaald, waarvoor onder andere onderzoek naar de bodemopbouw nodig is.

Vraag 19: Zijn er al hoogtekaarten waarop de werken van Ooijen-Wanssum verwerkt zijn?

Wij gebruiken het [Actueel Hoogtebestand Nederland](#), waarvan u de actualisaties zelf via de website in de gaten kunt houden.

Vraag 20: Dit traject duurt lang en sommige bewoners zijn al sinds 2018 betrokken. Soms voelt het alsof er niet zoveel gebeurt. Is het wel zinvol om betrokken te zijn, of begint het steeds opnieuw?

Antwoord: Dat is zeker zinvol: wij hebben de input van bewoners nodig om een goed plan te maken. Het motto van het waterschap is dan ook “met de omgeving, voor de omgeving”. Dit proces duurt

inderdaad lang, omdat het zorgvuldig moet gebeuren, en er veel partijen en belangen betrokken zijn. Door aan de voorkant te investeren in goede afstemming, hebben we op termijn een kortere doorlooptijd omdat er een plan ligt waar draagvlak en begrip voor is.

Vraag 21: Wanneer volgt er duidelijkheid over de keuzes bij de Kasteelsehof en de Hoenderstraat?

Antwoord: Na vaststelling van het voorkeursalternatief was op een aantal plekken nadere uitwerking nodig, bijvoorbeeld wat betreft het tracé van de kering vanaf de N270 richting de Kasteellaan. Met de betreffende bewoners is de afgelopen maanden gesproken over mogelijke opties daar. Om een keuze te kunnen maken op die locaties was een duidelijker beeld bij de groene rivier nodig, bijvoorbeeld wat betreft de rivierkundige werking. Naar dat beeld werken we nu met alle partners toe. Als dat er is, kan er op die locaties een definitieve keuze gemaakt worden, waar omgevingsmanagers Ellen en Jetske de bewoners bij zullen betrekken.

Vraag 22: Wanneer volgt er duidelijkheid voor de bewoners van De Kamp?

Antwoord: Bij De Kamp hebben we te maken met een bijzondere situatie: daar zal de primaire kering vervallen en maatwerkbescherming worden geboden, bijvoorbeeld door de woningen op te vijzelen. Het zal nog een tijdje duren voordat hier een definitief besluit over is genomen. In de tussentijd kan het voor bewoners bijvoorbeeld lastig zijn om hun woning te verkopen. De bestuurders zijn zich van hun situatie bewust, en gaan graag een keer met de bewoners in gesprek.

Vraag 23: Ik heb een vraag over mijn persoonlijke situatie. Waar kan ik die het beste stellen?

Antwoord: Wij nodigen u graag uit een afspraak te maken voor de spreekuren op vrijdag 26 november en dinsdag 30 november met omgevingsmanagers Ellen te Boekhorst en Jetske Vaas. Een afspraak kunt u maken via dijkversterking@waterschaplimburg.nl, of 088 – 88 90 100. Mochten de spreekuren vol zitten of u niet goed uitkomen, dan kunt u ook een afspraak maken voor aan ander moment.